VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Obrony Narodowej**
(nr 96)
z dnia 24 września 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Obrony Narodowej (nr 96)

24 września 2014 r.

Komisja Obrony Narodowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Stefana Niesiołowskiego (PO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– I. Informacja ministra obrony narodowej na temat zasadniczych założeń „Programu rozwoju sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2013-2022”;

– II. Sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: gen. **Jan Dziedzic** zastępca szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego wraz ze współpracownikami, **Andrzej Wasilewski** dyrektor Departamentu Kadr Ministerstwa Obrony Narodowej wraz ze współpracownikami, **Lech Konopka** dyrektor Departamentu Zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego, **Ryszard Nojszewski** doradca w Departamencie Obrony Narodowej Najwyższej Izby Kontroli oraz kmdr **Wiesław Banaszewski** zastępca przewodniczącego Konwentu Dziekanów Korpusu Oficerów Zawodowych Wojska Polskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Strzępek** i **Jacek Zientarski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Witam państwa. Bardzo proszę o zajmowanie miejsc. Otwieram posiedzenie Komisji.

Chciałem przywitać pana generała, bo pana ministra Mroczka prawdopodobnie nie będzie. Witam generała brygady Jana Dziedzica, zastępcę szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, pana generała brygady Zdzisława Antczaka, szefa Zarządu Planowania Strategicznego P-5 SG WP, pana generała brygady Sławomira Szczepaniaka, szefa Inspektoratu Uzbrojenia, pana generała Lecha Konopkę – witamy pana generała – dyrektora Departamentu Zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Witam przedstawiciela Konwentu Dziekanów, kmdr Wiesława Banaszewskiego, pana Zenona Jagiełłę, przewodniczącego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Wojska. Witam pana dyrektora Andrzeja Wasilewskiego i pana generała Bieńka. Witamy bardzo serdecznie. Oczywiście, witamy media, posłów i wszystkie obecne osoby.

Rozumiem, że porządek…

Proszę bardzo, w kwestii formalnej, tak?

Poseł Ludwik Dorn (niez.):

Tak, panie przewodniczący, w kwestii formalnej, bo jesteśmy w pewnym kłopocie. Ja z chęcią wysłuchałbym tej informacji, ale przedmiotem posiedzenia naszej Komisji jest informacja ministra obrony narodowej, prawda? Minister obrony narodowej, bądź delegowany przez niego wiceminister – to są urzędnicy odpowiedzialni przed Sejmem, cywilni nadzorcy sił zbrojnych – powinni taką informację przedstawiać. W tej chwili nie mamy…

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Przepraszam. Co pan proponuje? Czego pan sobie życzy?

Poseł Ludwik Dorn (niez.):

Jak pamiętam, to byłby chyba pierwszy raz – jeśli do tego posiedzenia dojdzie – kiedy w imieniu ministra obrony narodowej wypowiadałby się, bez obecności ministra lub wiceministra, przedstawiciel służb. To tak, jak gdyby komendant główny policji składał informację w imieniu ministra spraw wewnętrznych. Proponuję, żeby pan przewodniczący ogłosił 3-5 minut przerwy i żeby prezydium się naradziło, co z tym fantem zrobić, bo to jest problem. Ja się nie czepiam. Ja bardzo chciałbym, żeby to się odbyło.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Pan nigdy się nie czepia. Dziękuję bardzo panu. Pan przewodniczący Kamiński.

Poseł Mariusz Antoni Kamiński (PiS):

Ja się zgadzam w tym przypadku z panem marszałkiem Dornem. Komisja Obrony Narodowej ma funkcję kontrolną nad Ministerstwem Obrony Narodowej. Nie sprawujemy bezpośredniego nadzoru nad polskimi siłami zbrojnymi. W tym przypadku zastanawiam się, czy nie łamiemy po prostu regulaminu Sejmu. Dlatego być może rzeczywiście warto ogłosić krótką przerwę i zapytać, kto z ministerstwa może przybyć.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Sekundę. Ja rozmawiałem z panem ministrem Mroczkiem. Nie muszę tego ujawniać, bo to są kwestie dyskretne, ale z powodów poważnych, a nie jakichś wydumanych, czy wymyślonych, po prostu nie może przybyć. Być może się spóźni. Upoważnił pana generała brygady Jana Dziedzica, zastępcę szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, do tego, żeby referował ten punkt. Zresztą, przy okazji podam jeszcze informację, że posiedzenie ma charakter jawny i jest otwarte oraz jest transmitowane w Internecie. Tylko w trybie jawnym możemy procedować. To jest informacja towarzysząca. Jeszcze raz? Proszę bardzo.

Poseł Ludwik Dorn (niez.):

Ja nie twierdzę, że pana ministra Mroczka nie ma z błahych powodów. Ja twierdzę tylko tyle, że jeżeli nie ma ministra, bądź upoważnionego przez niego wiceministra, to widzę zasadniczą trudność w odbyciu posiedzenia naszej Komisji, bo to jest pewien precedens, chyba dotąd w Sejmie niespotykany. Więc ponawiam sugestię – bo jakbym zgłosił wniosek formalny, to i tak zostanie on przegłosowany odmownie – żeby w imię tego, aby nie tworzyć precedensu, ogłosić krótką przerwę.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Naradzimy się w gronie prezydium, panie pośle. Ogłaszam 5 minut przerwy.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Bardzo proszę o zajmowanie miejsc. Otwieram posiedzenie Komisji. W gronie prezydium ustaliliśmy, że Komisja będzie kontynuowała obrady. Przy zastrzeżeniach. Oczywiście, to nie była jednogłośna decyzja – 2:1. Pan przewodniczący Łuczak i ja byliśmy za kontynuacją, a pan przewodniczący Kamiński wyrażał zastrzeżenia. Uwagi pana posła Dorną zostały uwzględnione w tym zakresie, że będzie informacja pana generała Dziedzica. Sztab Generalny Wojska Polskiego jest częścią Ministerstwa Obrony Narodowej. Natomiast, żeby nie było polemiki między posłem a przedstawicielem Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, jeśli zostaną zadane pytania, to odpowiedzi zostaną udzielone na piśmie. Oczywiście, będą to odpowiedzi ministra.

W takim razie rozumiem, że nie ma zastrzeżeń do porządku, poza tymi zastrzeżeniami, które w takiej formie rozwiązaliśmy. Jeszcze raz mówię, że to jest sytuacja wyjątkowa, ale nie całkowicie wyjątkowa. Były takie przypadki, że nie było ministra ani wiceministra na posiedzeniu Komisji.

Poseł Zbyszek Zaborowski (SLD):

A ilu jest ministrów?

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Słucham?

Poseł Zbyszek Zaborowski (SLD):

Ilu jest ministrów?

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Jakich ministrów? Minister jest na razie jeden, przynajmniej obrony.

Poseł Mieczysław Marcin Łuczak (PSL):

Proszę doprecyzować pytanie.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Nie wiem, o co chodzi. Ilu jest ministrów? Wszystkich w rządzie? Minister obrony jest jeden. Zawsze był jeden.

Proszę bardzo, pan generał.

Zastępca szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego gen. Jan Dziedzic:

Dziękuję, panie przewodniczący. Panie i panowie posłowie, przedstawię w krótkiej informacji, posługując się prezentacją, która zostanie wyświetlona na ekranie, zasadnicze założenia do programu rozwoju sił zbrojnych w latach 2013-2022. Swoje wystąpienie rozpocznę od omówienia głównych kierunków transformacji sił zbrojnych w celu przedstawienia istoty programu rozwoju zdolności w latach 2013-2022. Następnie przedstawię kierunki rozwoju poszczególnych zdolności i systemów funkcjonalnych sił zbrojnych, kwestie dotyczące kształtowania się stanu etatowego, zagadnienia związane z infrastrukturą i garnizonami, warunki finansowania oraz zadania wynikające z tego dokumentu, które do dnia dzisiejszego zostały zrealizowane lub znajdują się w trakcie realizacji. Na zakończenie omówię wnioski oraz zadania do realizacji w ramach cyklu planowania i programowania rozwoju sił zbrojnych na kolejny okres – 2017-2026.

Uwzględniając polityczno-strategiczne uwarunkowania bezpieczeństwa i obronności Rzeczypospolitej, które zostały określone i które zawierają kierunki transformacji Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej, do priorytetów zaliczono siły i środki zdolne do odstraszania ewentualnego agresora, w szczególności lotnictwo wielozadaniowe, artylerię i wojska rakietowe Wojska Lądowych, rakiety manewrujące Marynarki Wojennej oraz Wojska Specjalne, rozwój systemów informacyjnych obrony powietrznej, w tym przeciwrakietowej oraz uzyskanie wysokiej mobilności Wojsk Lądowych. Ponadto zaplanowano do realizacji następujące przedsięwzięcia: przekształcenie Sztabu Generalnego Wojska Polskiego w organ planowania, doradztwa i nadzoru strategicznego oraz integrację pozostałych organów dowodzenia w dwóch dowództwach odpowiedzialnych za bieżące dowodzenie oraz dowodzenie operacyjne, reorganizację systemu mobilizacji i przygotowania rezerw osobowych, wykorzystanie w procesie modernizacji technicznej możliwości krajowego przemysłowego potencjału obronnego, racjonalizację organizacji systemu szkolenia, wyposażenie w nowoczesne narzędzia symulacyjne i urządzenia szkolno-treningowe oraz wymianę sprzętu postradzieckiego na sprzęt korzystający z najnowszych technologii i kompatybilny z systemami sojuszniczymi.

Szanowni państwo, w odróżnieniu od poprzednich edycji programu przyjęto nowe podejście do programowania rozwoju sił zbrojnych. Polega ono na zastąpieniu dotychczasowego systemu planowania wykorzystującego podejście podmiotowo-przedmiotowe, systemem odnoszącym się do procesu budowania pożądanych zdolności sił zbrojnych. Planowanie rozwoju na podstawie zdolności wynika z potrzeby dostosowania rozwiązań narodowych do sojuszniczych. Przypomnę, że do tej pory głównym wyznacznikiem rozwoju był potencjał odnoszony do uzbrojenia i sprzętu wojskowego. Przy definiowaniu listy priorytetów zdolności operacyjnych wykorzystano wyniki prac, zarówno w ramach sojuszniczego procesu planowania obronnego, jak również prac w zakresie rozwoju zdolności obronnych Unii Europejskiej.

Na podstawie głównych kierunków rozwoju sił zbrojnych oraz ich przygotowań do obrony państwa w latach 2013-2022 określonych przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz szczegółowych kierunków przebudowy i modernizacji przyjętych przez Radę Ministrów określono cel główny rozwoju sił zbrojnych w latach 2013-2022, któ-

rego istotą jest: rozwój i utrzymanie zdolności operacyjnych sił zbrojnych, wzmacnianie potencjału bojowego do podjęcia i prowadzenia działań obronnych, przygotowanie do udziału w operacjach międzynarodowych, a także zapewnienie równowagi pomiędzy ekonomizacją wydatków obronnych a zwiększeniem priorytetowych zdolności operacyjnych sił zbrojnych. Rozwój zdolności operacyjnych przedstawię zgodnie z ich kolejnością.

W ramach rozwoju zdolności do dowodzenia zasadnicze przedsięwzięcia skupione są na dostosowaniu struktur dowodzenia do realizacji zadań zabezpieczenia organów kierowania obronnością państwa i dowodzenia Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej w czasie pokoju, kryzysu i wojny. W ramach rozwoju tej zdolności zaplanowano m.in. reformę systemu kierowania i dowodzenia siłami zbrojnymi, wyposażenie jednostek w zintegrowane systemy dowodzenia i kierowania środkami walki, rozwój i modernizację systemu obrony przed cyberatakami, budowę wojskowego systemu łączności satelitarnej oraz rozbudowę i modernizację sieci informatycznych. Do zasadniczych uzyskanych dotychczas efektów rozwoju tej zdolności należy zaliczyć osiągnięcie częściowej zdolności jednostek dowodzenia i łączności w zakresie rozwijania, przemieszczenia do zabezpieczenia funkcjonowania stanowisk kierowania i dowodzenia siłami zbrojnymi na wszystkich poziomach dowodzenia, osiągnięcie wymaganego poziomu ukompletowania organów dowodzenia, stanowisk kierowania i dowodzenia siłami zbrojnymi, uzyskanie częściowych zdolności operacyjnych i sieciocentrycznych w zakresie automatyzacji procesu dowodzenia i kierowania środkami walki w wytypowanych jednostkach na poziomie operacyjnym i taktycznym oraz zdolności kierowania i reagowania kryzysowego, osiągnięcie i utrzymanie podstawowych zdolności do zarządzania systemem funkcjonalnym wsparcia dowodzenia w zakresie zarządzania częstotliwościami, wojskowej poczty polowej, kodyfikacji, normalizacji zasobów obronnych i systemu wsparcia dowodzenia.

W ramach rozwoju zdolności do rozpoznania główny wysiłek skupiony będzie na reorganizacji systemu rozpoznania w kontekście zapewnienia jednoosobowego dowodzenia, w tym na konsolidacji systemu rozpoznania. Projektowane zmiany organizacyjne dotyczyć będą m.in. integracji jednostek rozpoznania wojskowego z jednoczesnym formowaniem nowych elementów rozpoznawczych. Ponadto wysiłek skupiony zostanie również na poprawie możliwości w zakresie zabezpieczenia informacyjnego dowódców na wszystkich poziomach dowodzenia poprzez osiągnięcie zdolności do prowadzenia satelitarnego rozpoznania obrazowego, pozyskanie na wyposażenie sił zbrojnych bezzałogowych statków powietrznych oraz pozyskanie kołowych transporterów opancerzonych „Rosomak" w wersji rozpoznawczej. Do zasadniczych uzyskanych efektów realizowanego do tej pory planu należy zaliczyć reorganizację 1., 2. i 6. ośrodków radioelektronicznych w zakresie rozpoznania i analizy sygnałów radiolokacyjnych oraz zwiększenie możliwości w zakresie rozpoznania obrazowego i radioelektronicznego.

W ramach rozwoju zdolności do rażenia sformowana zostanie jednostka wojskowa wyposażona w bezzałogowe rozpoznawczo-uderzeniowe statki powietrzne. Ponadto priorytetem objęte będzie zwiększenie potencjału bojowego jednostek wojskowych poprzez wprowadzenie nowego uzbrojenia i sprzętu, w szczególności w obszarze obrony powietrznej, w tym przeciwrakietowej oraz w obszarze zwalczania zagrożeń na morzu. Projektowane zmiany organizacyjne dotyczyć będą m.in. sformowania bazy bezzałogowych statków powietrznych oraz kolejnych zespołów bojowych w jednostkach Wojsk Specjalnych. W zakresie modernizacji planuje się pozyskanie rakietowych zestawów przeciwlotniczych krótkiego i średniego zasięgu, zakup śmigłowców wielozadaniowych, wdrożenie samobieżnych armato-haubic oraz wieloprowadnicowych wyrzutni rakietowych dalekiego zasięgu, wdrożenie wozów bojowych na platformie gąsienicowej oraz zakup okrętów podwodnych nowego typu i okrętów obrony wybrzeża. Do zasadniczych uzyskanych dotychczas efektów rozwoju tej zdolności należy zaliczyć poprawę zdolności do prowadzenia ognia i manewrów poszczególnych rodzajów sił zbrojnych, zwiększenie potencjału bojowego batalionów zmechanizowanych i czołgów w wyniku zakończenia wdrażania struktury 58 wozów, zwiększenie skuteczności zapór minowych oraz wzrost potencjału bojowego w efekcie pozyskania czołgów „Leopard" 2A5 w ramach kontraktu ze stroną niemiecką.

W ramach rozwoju zdolności do zabezpieczenia logistycznego sił zbrojnych zasadnicze przedsięwzięcia skupione będą na wzmocnieniu potencjału logistycznego do zabezpieczenia działań obronnych w układzie narodowym i sojuszniczym. Projektowane zmiany organizacyjne dotyczyć będą m.in. reorganizacji wojskowej służby zdrowia oraz systemu zarządzania infrastrukturą wojskową. W zakresie modernizacji planuje się pozyskanie samolotów transportowych, wdrożenie pojazdów ewakuacji i pomocy technicznej oraz doskonalenie infrastruktury, m.in. poprzez budowę wielkopowierzchniowych, wielobranżowych składów materiałowych. Do zasadniczych uzyskanych dotychczas efektów rozwoju tej zdolności należy zaliczyć poprawę stanu ukompletowania zapasów środków bojowych i materiałowych oraz zmniejszenie nawisu remontowego sprzętu wojskowego o ok. 17%.

Rozwój zdolności do przetrwania i ochrony wojsk skupiony będzie na zapewnieniu bezpieczeństwa, wsparciu inżynieryjnym, obronie przeciwlotniczej oraz obronie przed bronią masowego rażenia. Przedsięwzięcia rozwojowe w ramach tej zdolności obejmą m. in. przygotowanie wojskowych jednostek odbudowy oraz realizację zadań na rzecz wsparcia układu pozamilitarnego, zakończenie tworzenia centrum eksperckiego policji wojskowej, zakup śmigłowców, zakup sprzętu i wyposażenia do zdalnego wykrywania skażeń oraz pozyskanie niszczycieli min i okrętu ratowniczego. Do zasadniczych uzyskanych dotychczas efektów rozwoju tej zdolności zaliczyć należy zapewnienie bezpieczeństwa osób i mienia przez właściwy stan osobowy ochrony obiektów w siłach zbrojnych, uzupełnienie wymaganych należności etatowych w jednostkach wojskowych w zakresie ratownictwa morskiego, ustabilizowanie struktur organizacyjnych i liczby jednostek Żandarmerii Wojskowej, osiągnięcie zdolności do realizacji zadań przez 4 wojskowe jednostki odbudowy. Kolejnych 6 jednostek taką zdolność osiągnie do końca br.

Rozwój systemu funkcjonalnego uzupełnień i mobilizacji skupiony będzie na zapewnieniu wymaganego zasobu rezerw. Przedsięwzięcia w zakresie rozwoju tego systemu obejmą doskonalenie funkcjonowania procedur szkoleniowych Narodowych Sił Rezerwowych oraz wypracowanie i wdrożenie nowego systemu motywacyjnego, zapewniającego utrzymanie ich uzupełnienia na poziomie 20 tys. osób. Rozwój systemu funkcjonalnego szkolenia i pozyskiwania doświadczeń skupiony będzie na konsolidacji realizacji procesu szkolenia, modernizacji technicznej oraz inwestycjach budowlanych związanych głównie z pozyskiwanymi symulatorami szkoleń i trenażerami. Do zasadniczych uzyskanych efektów w obszarze uzupełnień i mobilizacji należy zaliczyć posiadanie możliwości do zapewnienia uzupełnienia stanem osobowym strat wynikających z prowadzonych działań, w tym zapewnienie ukompletowania sił zbrojnych w czasie wojny na wymaganym poziomie. Ponadto działania podejmowane przez terenowe organy administracji wojskowej w zakresie udzielenia pomocy osobom uprawnionym zapewniają sprawne funkcjonowanie systemu pomocy rodzinom, zmarłym żołnierzom i pracownikom wojska oraz poszkodowanym żołnierzom i pracownikom wojska. Do zasadniczych uzyskanych efektów w obszarze szkolenia i wykorzystania doświadczeń należy zaliczyć wzrost o ponad 20% liczby wyszkolonych batalionowych modułów szkoleniowych – ze 149 na koniec 2012 r. do 188 na koniec 2013 r. – oraz uzyskanie gotowości systemu funkcjonalnego szkolenia do realizacji stawianych przed nim zadań w zakresie wypełnienia wymogów interoperacyjności i połączoności w systemie narodowym i sojuszniczym.

Realizacja przedsięwzięć organizacyjnych w latach 2013-2022 odbywa się w ramach liczebności sił zbrojnych na poziomie 120 tys. osób. Liczebność etatowa poszczególnych komponentów jest pochodną zmian organizacyjnych, a stan ewidencyjny sił zbrojnych w latach 2013-2022 kształtować się będzie na poziomie 100 tys. żołnierzy i 20 tys. osób w Narodowych Siłach Rezerwowych. Głównym zadaniem w obszarze infrastruktury jest poprawa stanu technicznego oraz dostosowanie zasobów do potrzeb sił zbrojnych. W ramach tego zadania dążymy do zapewnienia priorytetu działań inwestycyjno-remontowych infrastruktury w kompleksach priorytetowych i perspektywicznych dla sił zbrojnych, głównie użytkowanych przez dowództwa i jednostki sił wysokiej gotowości wydzielone do NATO i Unii Europejskiej. Kontynuowane jest przekazywanie poza resort obrony narodowej obiektów zbędnych dla obronności państwa, o niskiej przydatności do użytkowania oraz niekorzystnym usytuowaniu. W wyniku tych działań planuje się zmniej-

szenie zasobów infrastruktury w stosunku do obecnie posiadanego stanu o ok. 10%. Jednocześnie zakłada się, że zasięg terytorialny garnizonów będzie zbieżny z obszarem odpowiedzialności wojskowych oddziałów gospodarczych i stosowanie do zmian w strukturach organizacyjnych sił zbrojnych następować będzie stopniowe zbliżenie do tego stanu poprzez zniesienie garnizonów nieperspektywicznych oraz łączenie garnizonów zasięgiem terytorialnym adekwatnym do zasięgu terytorialnego wojskowych oddziałów gospodarczych i jednostek, którym to zadanie powierzono.

Prognozę kształtowania się wydatków obronnych na lata 2013-2022 określono na podstawie projektu wieloletniego planu finansowego państwa w części 29 – Obrona narodowa, na lata 2012-2015 oraz na podstawie wskaźników makroekonomicznych określonych przez Ministerstwo Finansów na lata 2016-2022. Z tych dokumentów wynika, że w latach 2013-2022 wydatki obronne wyniosą ok. 400 mld zł. Na zadania związane z modernizacją techniczną sił zbrojnych w latach 2013-2022 planuje się łącznie kwotę w wysokości ok. 140 mld zł, w tym na zadania realizowane w ramach programów operacyjnych ok. 100 mld zł, co stanowi ponad 70% ogółu wydatków planowanych w obszarze modernizacji technicznej.

W pierwszym roku realizacji programu na lata 2013-2022, a więc w 2013 r., limit wydatków obronnych został określony na poziomie 31.170.800 tys. zł. Po wprowadzeniu zmian, na dzień 31 grudnia 2013 r. osiągnął wartość 28.026.000 tys. zł. Realizacja wydatków wynosiła ponad 99,5%. W tym zakresie wydatki majątkowe wynosiły ponad 6.100.000 tys. zł i były niższe od założeń przyjętych w programie o 2 mld zł. Na zakupy uzbrojenia i sprzętu przeznaczono 4.600.000 tys. zł, tj. o 1.700.000 tys. zł poniżej założeń. Natomiast wydatki inwestycyjne na inwestycje budowlane oraz na współfinansowanie programów NATO i Unii Europejskiej wynosiły 1.470.000 tys. zł i były niższe od założeń o 342.000 tys. zł. Ogółem wydatki majątkowe stanowiły 21,9% wydatków budżetowych Ministerstwa Obrony Narodowej. Wydatki bieżące wyniosły 20.000.000 tys. zł i były niższe od założeń o 800.000 tys. zł. Było to związane z niższymi od zakładanych stanami żołnierzy oraz zmianami w strukturze kadry na korzyść zwiększającego się udziału szeregowych i podoficerów w ogólnej liczbie żołnierzy.

Limit wydatków obronnych na 2014 r. został określony na kwotę ponad 32.000.000 tys. zł, a realizacja wydatków na dzień 30 czerwca br. wynosiła ponad 12.000.000 tys. zł, tj. 41% planu. Plan wydatków majątkowych na dzień 30 czerwca br. osiągnął wartość 8.400.000 tys. zł, co stanowiło prawie 29% budżetu ogółem resortu, a jego realizacja poziom ponad 2.300.000 tys. zł, tj. 27,5% planu. Na przygotowanie, wyposażenie i funkcjonowanie polskich kontyngentów poza granicami kraju w 2014 r. zaplanowano kwotę 256.500 tys. zł, z czego w I półroczu zrealizowano kwotę ponad 92.000 tys. zł. Stanowiło to odpowiednio prawie 36% planu. W I półroczu 2014 r. budżet resortu obrony narodowej został zwiększony z rezerw celowych budżetu państwa oraz z ogólnej rezerwy budżetowej o kwotę ponad 1.000.000 tys. zł. Z tego 1.017.000 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie zobowiązań wynikających z realizacji programu wieloletniego „Priorytetowe zadania modernizacji technicznej sił zbrojnych" w ramach programów operacyjnych, a 700.000 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie świadczeń zdrowotnych udzielanych w Polsce poszkodowanym obywatelom Ukrainy.

Panie przewodniczący, szanowne panie posłanki, panowie posłowie, do chwili obecnej zadania wynikające z programu na lata 2013-2022 i planów pochodnych są realizowane planowo. Zasadniczymi zadaniami ujętymi w programie na lata 2013-2022 są przeprowadzenie zmian w systemie dowodzenia i kierowania oraz wzrost potencjału bojowego zasadniczego uzbrojenia i sprzętu wojskowego sił zbrojnych. Wzrost ten będzie w głównej mierze wynikiem wdrożenia nowoczesnego uzbrojenia i sprzętu wojskowego. Obecnie w resorcie obrony narodowej prowadzone są prace związane z określeniem potrzeb sił zbrojnych w związku ze zidentyfikowaniem nowych zagrożeń mających swoje źródło w konflikcie na Ukrainie.

Szanowni państwo, aktualnie znajdujemy się na początku kolejnego cyklu planistycznego, tj. cyklu planistycznego na lata 2017-2022. Do chwili obecnej zostały opracowane scenariusze planistyczne i katalogi zdolności. Dokumenty te aktualizowane są stosowanie do zmian zachodzących w środowisku bezpieczeństwa. Prowadzony jest przegląd

potrzeb dla zdolności operacyjnych, który pozwoli wyspecyfikować konkretne zadania rozwojowe. Dokumentem finalizującym pracę w ramach procesu planowania i programowania rozwoju będzie, jak dotychczas, program rozwoju sił zbrojnych, w tym przypadku opracowany na lata 2017-2022. Program będzie stanowił podstawę do opracowania planów pochodnych oraz aktualizacji, bądź ustanowienia nowych programów operacyjnych i uzbrojenia, umożliwiających osiąganie pożądanych zdolności operacyjnych. Panie przewodniczący, dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo panu generałowi. Otwieram dyskusję, ale, jak ustaliliśmy, ona może mieć formę pytań, na które odpowiedzi będą udzielone na piśmie. Rozumiem, że wynika to z tej sytuacji. Proszę bardzo, czy są pytania? Pan poseł Kaźmierczak. Sekundeczkę, tylko zapiszę. Pan poseł Budnik. Sekundeczkę, koledzy. Poseł Dorn, poseł Jach, pan poseł Zaborowski. Nie zamykam listy w żadnym wypadku. To są na razie te osoby. Proszę bardzo, pan poseł Kaźmierczak.

Poseł Jan Kaźmierczak (PO):

Mam krótkie pytanie dotyczące jednego z wykresów, które pan pokazywał. A mianowicie tam się pojawiła pewna niespójność kwot. Otóż była kwota ogólna 400 mld zł, rozpisana potem w wierszu niżej na kwotę ok. 100 mld zł, co stanowiło 70% i kwotę ok. 40 mld zł, co stanowiło 30%. Czy to jest pomyłka? Czy to ma być rzeczywiście 400 mld zł? Czy ogólna kwota na te lata, o których pan generał mówił, to ma być 140 mld zł? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Pan poseł Budnik.

Poseł Jerzy Budnik (PO):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że odpowiedź przyjdzie na piśmie. Czy tak, panie przewodniczący?

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Tak.

Poseł Jerzy Budnik (PO):

Prosiłbym o ocenę realizacji programu modernizacji Marynarki Wojennej. Ten program funkcjonuje już od ponad roku. Jak on jest oceniany przez szefostwo resortu, przez resort obrony? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Pan poseł Dorn.

Poseł Ludwik Dorn (niez.):

Ja mam jedno pytanie. Pan generał wspomniał o rakietach manewrujących Marynarki Wojennej. Do tej pory resort obrony narodowej mówił, że nie została podjęta decyzja co do zasięgu tych rakiet manewrujących. Ja mam pytanie. Kiedy strategiczne centrum decyzyjne państwa – bo to nie chodzi tylko o ministra obrony narodowej – a w tym minister obrony narodowej, podejmie decyzję o tym, jaki ma być zasięg tych rakiet manewrujących?

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Jach.

Poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję. Ja mam cztery pytania. Z dokumentów, które przejrzałem w sekretariacie Komisji, wynika jednoznacznie, że ten program był opracowany nie później niż do końca 2012 r., gdyż – jak mówi sama nazwa – jest to program na lata 2013-2022. W moim przekonaniu, z prezentacji, którą pan generał nam tu przedstawił, wygląda, że tam, w tym programie, się nic nie zmieniło od czasu jego przygotowania w 2012 r., czy nawet wcześniej. A w tym czasie sytuacja wokół Polski zmieniła się diametralnie. Przecież wiemy, że jeszcze rok temu we wszystkich oficjalnych dokumentach twierdzono, że w przewidywalnej przyszłości wokół Polski, wśród naszych najbliższych sąsiadów, nie przewiduje się

żadnych istotnych zagrożeń. Wynika to jasno nawet z „białej księgi" opracowanej przez Biuro Bezpieczeństwa Narodowego. Czy coś się zmieniło w tym dokumencie? Jeśli tak, to jestem tego bardzo ciekawy. Czy wprowadzono zmiany do tego dokumentu od czasu, kiedy został po raz pierwszy opracowany? A jeżeli nie, to co dalej?

Następne pytania będą bardziej szczegółowe. Bodajże na pierwszym lub drugim slajdzie wśród zadań było wyposażenie, czy rozwój środków odstraszania. Chciałbym zapytać, co w rozumieniu resortu jest środkiem odstraszania? Bo jako środki odstraszania można byłoby tutaj wymieniać różne rzeczy. Mnie interesuje, czy ministerstwo pracuje nad wyposażeniem naszych sił w broń odstraszania? Oczywiście, nie mówię tu o broni masowego rażenia. Są inne rodzaje broni, czy środki, które można traktować jako środki odstraszania.

Pan generał wspomniał, że jest przegląd aktualnych potrzeb czy możliwości dotyczących modernizacji i że nad tym pracuje ministerstwo. Do kiedy ma się zakończyć ten przegląd? Kiedy będziemy się mogli zapoznać z wnioskami? Czy jest potrzeba jakiejś nowelizacji programu w tym zakresie, czy nie? Jak resort chce zrealizować wydatki na modernizację, skoro w połowie roku zrealizowano wydatki na modernizację sił zbrojnych zaledwie na poziomie ¼ planu? Jest to chyba dokładnie 27%. Czy nie grozi to ponownym niezrealizowaniem w kolejnym roku budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej, szczególnie w tym najbardziej istotnym zakresie modernizacji sił zbrojnych? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Pan poseł Zaborowski.

Poseł Zbyszek Zaborowski (SLD):

Dziękuję, panie przewodniczący. Najpierw chciałem oświadczyć, że nie przeszkadza mi, jeżeli generał ustnie odpowie na moje pytania, skoro już zaczęliśmy tę debatę bez jakiegokolwiek reprezentanta Ministerstwa Obrony Narodowej w randze ministra lub wiceministra. Ja jednak upominałbym się o informację, ilu wiceministrów zatrudnia dzisiaj resort obrony narodowej, skoro żaden z nich nie był w stanie przyjść na dzisiejsze posiedzenie, panie przewodniczący.

Ale *ad rem*. Najpierw kwestia budżetu. Pan generał przedstawił kwotę 400 mld zł. Jak rozumiem, na 10 lat. Moje pytanie brzmi następująco. Jak rozumiem, ta projekcja jest na podstawie prognozy wzrostu Produktu Krajowego Brutto. Jaki średni wzrost PKB zakłada? Jaki jest wskaźnik procentowy udziału wydatków w PKB? Czy jest to obwiązujący wskaźnik 1,95%, czy planowany przez pana prezydenta wskaźnik 2%?

Po drugie, pan generał był uprzejmy powiedzieć, że rozwój odbywa się planowo. Chciałem zapytać, czy plan obejmuje redukcję budżetu w ubiegłym roku o 3,1 mld zł? Jaki procent wydatków przewiduje pan generał jeżeli idzie o realizację budżetu w bieżącym roku? Kolega wskazywał już na niskie zaawansowanie wykonania budżetu na koniec I półrocza. Jak to realnie wygląda? Jaką część rezerwy specjalnej na modernizację sił zbrojnych, która jest zapisana w budżecie u ministra finansów, Ministerstwo Obrony Narodowej zdołało do tej pory uruchomić?

I dwa pytania praktyczne. Czy rząd zamierza poważnie zaangażować się w modernizację pozyskanych półdarmo niemieckich „Leopardów", czy w dalszym ciągu będzie udawał, że jest to kwestia dogadanie się jednej firmy z drugą? Wiadomo, że bez wsparcia rządu, tak jak w 2003 r. czy w 2004 r. nie dogadano się co do dokumentacji, tak i teraz bez porozumienia między polskim i niemieckim rządem ta modernizacja pozyskanych „Leopardów" nie nastąpi. Więc pytam, czy poważnie i kiedy ta modernizacja się rozpocznie? Kiedy Sztab Generalny Wojska Polskiego planuje – bo rozumiem, że ten organ w dalszym ciągu planuje w armii – rozpoczęcie i zakończenie wymiany bojowych wozów piechoty? To z tych praktycznych rzeczy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję. Na to drugie pytanie pozwolę sobie odpowiedzieć. Panie pośle, jest jeden sekretarz stanu i trzech podsekretarzy stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej, ale nieobecność pana ministra ma charakter losowy, czyli nie wiąże się z obecnością wiceministrów. Pan przewodniczący Kamiński.

Poseł Mariusz Antoni Kamiński (PiS):

Dziękuję bardzo. Chyba najbardziej kluczowe, istotne pytanie zadał dzisiaj poseł Jach. Chciałbym je wzmocnić. Jakie wnioski wyciągnięto po kryzysie ukraińskim, po zaangażowaniu Rosji w działania na Ukrainie? Kiedy w związku z tym możemy spodziewać się nowelizacji planu rozwoju sił zbrojnych? Jak będzie to wyglądało w kolejnych latach? Ale przede wszystkim, jakie wnioski wyciągnęliśmy i jak zmieniliśmy nasz plan rozwoju sił zbrojnych po tym, co stało się na Ukrainie?

Dwa pozostałe pytania. Pierwsze. Do którego roku – proszę o podanie konkretnej daty – chcemy osiągnąć liczbę 20 tys. żołnierzy w Narodowych Siłach Rezerwowych? I drugie pytanie, dotyczące dwóch kluczowych przetargów, które w tej chwili się odbywają, czyli program „Wisła", obrona przeciwlotnicza i przeciwrakietowa, oraz zakup 70 śmigłowców. Czy pan generał może potwierdzić z absolutną pewnością, że te przetargi zostaną zrealizowane w terminie, że nie będzie żadnych opóźnień? Kiedy możemy się spodziewać ostatecznych rozstrzygnięć?

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Pan poseł Andzel, tak? I pan poseł Macierewicz.

Poseł Waldemar Andzel (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, ja mam pytanie odnośnie do wydatków. Czy te wydatki są wystarczające dla naszej obronności kraju przy tym, o ile zwiększa swoje nakłady Rosja Putina? Co najmniej 90 mld dolarów wydają rocznie na zbrojenia. I jeszcze pytanie. Czy nie należy wrócić do koncepcji, którą przedstawiali świętej pamięci prezydent Lech Kaczyński i pan minister Aleksander Szczygło – armii stupięćdziesięciotysięcznej, a nie takiej, jak tu przedstawiono? Nawet w waszych wcześniejszych planach Narodowe Siły Rezerwowe były planowane na 30 tys. żołnierzy, ale ta liczba została zniwelowana. I jeszcze pytanie odnośnie do remontów „Leopardów". Tak samo chciałem się dowiedzieć, czy te 200 „Leopardów" będzie w przyszłości wystarczającą siłą do obrony naszego kraju? Czy w planach przewidywane są jeszcze jakieś modernizacje czy remonty czołgów PT-91 „Twardy", T-72? I jeszcze odnośnie do okrętów podwodnych. Czy w planach jest zakup okrętów podwodnych z pociskami manewrującymi? Jaki zasięg mają mieć te pociski manewrujące, jeżeli w ogóle resort obrony narodowej je planuje? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Pan poseł Macierewicz.

Poseł Antoni Macierewicz (PiS):

Chciałbym kontynuować pytania dwóch ostatnich posłów – pana przewodniczącego Kamińskiego i pana posła Andzela – z pewnymi modyfikacjami. Wydaje się, że dzisiejsza prezentacja, z którą mogliśmy się zapoznać, odpowiada jednoznacznie na pytania dotyczące ewentualnych zmian w ciągu ostatniego półrocza. Nie dokonano ich. Mamy zaprezentowany kształt modernizacji armii i uzbrojenia taki, jaki zaplanowano na podstawie diagnozy z 2012 r., a więc tej diagnozy, która mówiła, że do 2022 r. nic nam nie grozi.

W związku z tym moje pytanie brzmi troszeczkę inaczej. Przeformułowałbym pytania dwóch poprzednich posłów. Czy i kiedy planuje się i w jakiej skali zmiany w zakupach uzbrojenia? Czy będzie kontynuowany obecny plan? Czy ten, którego punktem wyjścia jest diagnoza z 2012 r., czy rzeczywistość, w jakiej znaleźliśmy się w ciągu ostatniego półrocza? To jest sprawa zupełnie fundamentalna. Jeżeli ministerstwo i Sztab Generalny nie planują żadnej zmiany, to mamy jasną odpowiedź, która ma znaczenie geopolityczne, ale także fundamentalne znaczenie dla naszego kraju. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję panu posłowi. Pan poseł Penkalski.

Poseł Wojciech Penkalski (TR):

Dziękuję. Panie przewodniczący, panowie generałowie, panie dyrektorze, w ubiegłym tygodniu był program na tzw. jedynce. Pokazywano symulację ukompletowania wojsk lądowych. Cała zachodnia strona była pokazana w kolorze zielonym i żółtym, czyli

względnie dobre było to, co Departament Kadr powinien zabezpieczyć. Natomiast ja jestem mieszkańcem województwa warmińsko-mazurskiego, a przede wszystkim mojego rodzinnego miasta Braniewa. Jedyna brygada wojsk lądowych była zaznaczona kolorem czerwonym, czyli ma potężne braki. To było Braniewo. Tak, że ja chciałbym zwrócić się z prośbą o udzielenie informacji, czy przewiduje się rozwinięcie 9. Braniewskiej Brygady Kawalerii Pancernej, a jeżeli tak, to kiedy? A przede wszystkim w kontekście zagrożenia rosyjsko-ukraińskiego, czy przygotowywane są rezerwy na PT-91? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Proszę państwa, w takim razie rozumiem, że zakończyliśmy tę część posiedzenia Komisji, w świetle tych uwag, które poczyniłem na początku. Informuję osoby, które przyszły później, że ze względu na brak pana ministra Mroczka nie przewidujemy odpowiedzi. Odpowiedzi będą na piśmie. Oczywiście, one będą ujawnione. Bardzo mi przykro, kiwa pan głową, panie pośle, z jakąś niezrozumiałą radością. Nie ma po prostu możliwości. Tak uznali również posłowie. Nikt nie kwestionował tej decyzji prezydium. I w tej sytuacji…

Poseł Mariusz Antoni Kamiński (PiS):

Nie, no ja kwestionowałem.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

No tak. Właściwie pan miał zastrzeżenia – rzeczywiście, pewną formę zastrzeżeń. Ale przyjęliśmy taką formę. Ja też wolałbym, żeby pan minister był obecny. Ale nie było pana ministra z powodów uzasadnionych.

W tej sytuacji przechodzimy do spraw bieżących. Pragnę szanownych państwa poinformować, że zaplanowano następujące wizytacje Komisji. 2 października, w czwartek, odbędzie się tzw. VIP-day na ćwiczeniach wojskowych „Anakonda 14" w Orzyszu. Szczegóły techniczne wyjazdu będą dostępne w sekretariacie Komisji. Będą jeszcze uzgadniane z Ministerstwem Obrony Narodowej.

7 października, we wtorek, przed posiedzeniem Sejmu, delegacja Komisji udaje się do Sieradza z wizytacją do 15. Sieradzkiej Brygady Wsparcia Dowodzenia. Celem wizytacji jest zapoznanie się z funkcjonowaniem jednostki oraz warunkami służby. 21 października, we wtorek, w czasie posiedzenia Sejmu w Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki w Zegrzu delegacja Komisji zapozna się z procesem szkolenia oraz funkcjonowaniem jednostki. Wizytacja związana jest także z przypadającą w tym roku 95. rocznicą utworzenia Centrum.

Informuję także, że jutrzejsze posiedzenie Komisji na temat szkolenia pilotów rozpoczyna się o godz. 15:00, a dziś mamy jeszcze posiedzenie wspólne z Komisją Sprawiedliwości i Praw Człowieka o godz. 18:00.

Zamykam posiedzenie Komisji.